

פירוש תרגום המישלים הتلמודיים לעברית

(عيون بפרק החגיגים)

עווזר מורה

אהמד סעید אובайд

تفسير ترجمة الامثال التلمودية الى العربية

(دراسة في فصل الاعياد)

م.م. احمد سعيد عبيد

جامعة بغداد كلية اللغات قسم اللغة العربية

**Interpretation of the translation of
Talmudic proverbs into Arabic
(Study in the holiday season)**

Ahmed Saeed obaid

يعرف العيد عند حكماء اليهود بفصل الاعياد او موسم الاعياد وهو أن تأتي مناسبة او فرحة عند اليهود كانت في زمن سابق، فيقوم اليهود باستذكارها واحيائها مجدداً. وتضمن فصل الاعياد عند اليهود ثمانية فصول يحتفلون بها في كل عام وفق جدول المناسبات المعروفة لديهم، وهناك معتقدات وثوابت خاصة بهم ينسبوها إلى كل فصل وعلى أساسه يقوم الاحتفال، ان لفصل الاعياد عند اليهود أهمية دينية واجتماعية كبيرة باعتباره الفصل الذي يلهم الشعب اليهودي ثقافة ووعي اجتماعي نابع من واقعهم الاجتماعي، حيث يعلمهم كيفية الاحتفال وفقاً لخصوصيات كل عيد من هذا الفصل. ومن خلال هذا البحث قمنا بتسليط الضوء على تفسير وترجمة بعض النماذج المختلفة في فصل الاعياد عند اليهود موضحين الكيفية التي كتبت فيها هذه الامثال النابعة من قصة معينة او حدث معين ومدى تأثير الشعب اليهودي بها .

Abstract

The chapter on the holidays is one of the chapters of the Talmud, The holiday of Jewish sages is when a particular event or celebration comes in. This happened in the past, And they resurrected this old event, and the day it was a celebration, The holiday season includes eight classes, There is a place reserved for Jews for Jewish celebrations where their celebrations are held according to the known schedule, They have their own Jewish beliefs fixed to each chapter on which the celebration will be based. And also considered a chapter that stimulates the Jewish people to a culture that stems from their social reality. Where he teaches them how to celebrate according to the details of each holiday of this episode they are. In this study, we emphasized the interpretation of several complements and their translation into Arabic. And we explained how the Complement came.

הקדמה

ה uninim בתרגום נחשבים באחד העיונים החשובים ביותר בתחום השפה העברית מבינת העשרה השפה בעיונים נזগפים בתחום עיון התרגום בגל הסתמכות על טקסטים מן התלמוד הכלול פרקים שונים המתעניינים בארגון החיים של העם היהודי ראו לציין כי התלמוד הוא אחד הספרים החשובים בדת היהודי בתורה והחו כמה ומה המדרש.

מילה תלמוד מתיחסת לשפה העברית לימוד, היהודים רואים בתלמוד את הספר המשלים של התנ"ך היא מבטאת גם ביטוי מפורש של ההלכה היהודית התלמוד מעניין את היהודים, וכך הם רואים בו את הנושא העיקרי שלהם, תלמוד נחשב למקור העיקרי של המשפט הדתי והזרחי, כולל ביקורת ופרשנות על התורה, התלמוד מורכב משני סוגים "התלמוד היירושלמי", התלמוד הבבלי". התלמוד הבבלי תורגם לערבית שניהם מהמשנה אותו, המשנה הוא הספר השולט של היהודים, נכתב בעברית ובערך בארמית הוא כולל עניינים מדויקים במשפט האזרחי והפלילי ובתקופה, הוא כולל גם על פרשנות של הפסוקים המקראיים. המשלים התלמודים שנכללו בספר התלמוד היו להסביר את כוח החוק המסורתי ולהחילו אותו על העם היהודי. במחקר זה נציג על כמה הדוגמאות מהמשלים התלמודיות הללו בברק החגים באמצעות פרשנות המשל וכיצד כתיבתו ותרגומו לערבית. ספר התלמוד מכל הוראות גזוניות וחוקים נגד אנשים מלא בספר הדת היהודית, שכלה שנה מאוחרם, וקרא לתלמוד על פי חוק הפניות בעל פה לנביא משה "עליו השלום" אשר מועבר בעל פה באמצעות היהוד שלו מן החוק כתוב הברית הישנה, ניתן לומר כי התלמוד, על פי האצחים, אינו רוכש של הנביא משה עליו שלום בגין ההפרעה של הקשר לחוק זה. התלמוד הוא לעשו רבני היהודים כוהני המקדש כביבול וזה בניגוד להקיקה שלא עם הברית הישנה. התלמוד אוסר את הדלת של הפולחן הזה, המאפשר את ההתקפה על שלמות הגוף, שלילת גויים של זכויות משפטיות. ברור לנו, באמצעות חקיקה קודמת, את הקוד בתלמוד והמשלים התלמודיות שנכללו גם בתלמוד היא סיבה ברורה למידיניות הגזוניות היהודית נגד אנשים, שתחילה באמונתם של היהודים שהם העם הנבחר של אלוהים.

התלמוד מורכב משני חלקיים עיקריים.

חלק הראשון: הלכה נגדר מן הלך במובן של הנאה במובן של מה הוסכם לכלת מן החוקים והחוקים. החלק השני: האגדה נגור מהמליה אחד, מקור ארמי במובן מאורעות, חלק זה כולל סיפורים, ומיתוסים עמיים. ספר התלמוד מורכב מוסף ספרי המשנה, והגמרה, קבוצה של חוקי התורה שבבעל פה המועברים דרך מסטרים רביוניים יהודים, ועסק בספר פרקי החגים הנפוצים ביותר .

ספר שני, המורכב מן התלמוד, והוא הגמара, והוא ארמית פירושה השלמה, היא מערכת של פרשנויות ופרשנויות שנכתבו בבתי ספר יהודים התלמוד הוא לא תלמוד אחד, אבל יש תלמוד תלמוד בבלית והתלמוד התלמודי בהשוואה לירושלמי, כולל ۳۹ קטיעים מהמשנה, והמשמש בשפה זו הוא ארמית. לאחר סיום כתיבת המשנה. התלמוד הבבלי נקרא בשם זה על הופעתו בבל, במיוחד משומש שעיראק הפקה זכתה ללימודיו יהודות לאחר שבוי היהודים בבל, היא מודרנית יותר מן התלמוד הפלשטייני, והتلמוד זה היה ללא ניב ארמי שונה מרונה ארמית והוא קרוב לשפה המדינית .

ספר מכיל שישה תורה תלמודיות, ו מבחינות אלה הן החלקים העיקריים של התלמוד, כולל הפרדות החגים המשמעות עיד או העונה הקדושה.

لأور الشيّبوم شل المثليم بפרק זה, مطرתו העיקרית של מחקר זה הוא פירוש את משלים תלמידים ותרגומם אולם, ולהראות את השפעת המשלים הערבים בדגימות אל-تلמודי.

المثليم شبمسכת ההגאים:

1- אראה בנוחה אם לא שפcta דם נקי, (חג - מב) (١)

תרגם המשל לעברות הוא [لا רاحة اذا لم يُرى الدم يُسفك]

מיילה אראה נגורן הפעיל ראה ומיליה שפכתן מושרש של הפעיל שפך ומיליה דם נקי במובן תמיות. (٢)

פירוש המשל: مثل נכתב בהר הבית לאחר ספרו לאדם ידוע שם

הليل בצורה אם שמעו היו שמחים בהיעדרו של בית המשפט, בהר הבית הלל נכתב בספרות התלמודית, כאשר שמעון בן שטש אמר להלן אראה בנוחה אם לא שפכת דם נקי כאשר החכמים אמרו בדיבורו ללא עדים, היה מקום שבו התלמוד הבבלי שיעשה שני עדים לשני עדים, אחד מהחכמי הדת הישרים לא האמין וכייד את חוק העדים, אלא אם נהרג האדם על פי עדות שקר, המשל אינו אלא פקוד מן אשר הם כתבו במו ידיהם וטענו כי הם מלאויהם אין פלא כי רבני היהודים להוציא פتوות להרוג האנשים. (٣)

2-אל תעמוד בפני הנר ערמים , (חג - כד) .(٤)

תרגם המשל לעברית הוא: [لا تعتمد على ضوء شمعة لا تثير]

פירוש המשל התלמודי הוא , כאשר אנו קוראים את הספר של ארבעת הנרות בתלמוד, علينا להכיר היטוב ותמיד לזכור כי אם המצב והענינים הציוריים הם חרדים וקשים, זה צרייך ו邏תני להיות שונה. ספר ארבעת הנרות, כשדיבירה את הנר הראשון ואמרה:

אני נר של שלום, ואף אחד לא שם לב אליו בגלל העיסוק במלחמות, כעס ומרד, שם הגיע הגבול, אף אחד לא יכול להציג את להבות האש . הנר השני הוא נר של אמונה ואהבה, אבל לרוע המזל אף אחד לא מכניס אותו לחישובים שלו, וחושב לי, אז אין צורך להוציא משחו לאור עד שהוא נר ואור ליבון .

הנר השלישי אמר: אני נר של אהבה, אבל העולם לא יודע את הערך שלי ואני השראה "העולם שכחה את הטוב שלו אפילו קרוב אליו" או אני כבר לא צרייך אותם".

אשר לנר הרביעי, אני נר של "תקווה". אשר לנר הרביעי, היא אמרה, "אל תפחד מבתיה האהובה", כי אני נר של תקווה, וכאשר נשפטתי, והלהבה זוהרתה, אני יכול להදליק (٥)

את הנרות האחרים". אכן, הנערה הבינה את חשיבותו של נר התקווה והחדרה שלום, אמונה ואהב למרות שלושת הנרות נשפטים בלב כל כך הרבה, אתה צרייך לא לעזוף נר בזיכרונו של הנשכחות . ומתוך המשל וסיפור ארבעת הנרות ברור לנו כי כל אדם יכול להיות חיים של שלום, אהבה ואמונה .

ashi都市の人は一人でも多くの人々を助けることを目指す。これは、彼らが他の人々を助けることで、自分たち自身も成長する。また、彼らは常に他人の立場や感情を尊重し、他人の意見を尊重する。彼らは常に他人の立場や感情を尊重し、他人の意見を尊重する。

3- אל תגור בעיר שראשיה תלמודי (חג – ק- גג) .(٦)

ترجمہ المشل לעربیت [لا تسکن في مدينة حکامها تلمودیین - لا تعیش في مدينة حکامها تلمودیین].

الميلا نגורן הפעיל גר במובן זה, (٧)

ולפני זה הכל מסמן לא למנוע תקירות בעיר שהוא איננו מקובל. פירוש המשל זה : הוא כי אנשים רבים לא חיו את הארץ בגלל היחס הקשה של העיר בגין היחס הקשה של שליטה עמהם, המושג של המשל זו הוא מדחים ומפחיד, כי הפירוש המדוקדק של משמעות התלמוד הוא, אם יש הארץ או מדינה שליטים התלמוד שללה והנה השליטים אומר להם תלמידי הרים. שליטי התלמוד בזו לכולם ודיברו על דברים תמיד, וכך אנשי העיר החליטו לא לשוכן בהם, מחשש כי העיר שלהם לא תהיה עיר שנואה ונואשת בעיניהם. במקרה זה, צרייך לציין כי שליטי התרבות לשאת את האחריות שלהם לפני הערים שלהם, כאן ברור מן המשל הזה כי תורה ישראל של העם היהודי אינה מספקת להם ווזזה אותם בתחוםם, גם – כן ، המנגנון של מינוי ראשי הערים היה אחד מהחכמי ישראל השנואים במקביל שיצא מדקולם, הוא הגיע הדברים שהאנשים רואים בכל אדם שעבוד עם חכמי התרבות שנוא על ידי העם היהודי. גם אם הוא לא עובד אותם, אבל יש לו אדמה, הוא עוזב את העיר ולא גור שם בגלל השיליטים האלה. (٨)

4- אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו (חג - יא) .(٩)

وترגם המשל [ليس كل ما يقوله الانسان حق] פירוש המשל:

בלתי אפשרי לכל בני דברו במילים מלכילות ולהוציאו מפיו מה שכתוב בתנ"ך סותר את שמוña אותוו, למרות משנכתוב בתנ"ך הוא שמוña אותוו מניפולציה אבל הוא לא מדבר במילים רעות, כפי שכתוב בבראשית ז:٨ בני ישראל מעדיפים אלו כל דוגמה טוביה להם, כי הוא החושף את פרטיו מעשיהם של האלים וחוכמם, כי לחשוב בדיבורו לפני שהוא משוחרר מן הפה הוא הערך של העצמי לאדם. ואדם יכול להשיר את כל הדברים הרעים מהם והוא מדבר יוציא מפיו , משל זה דומה למשל אחר של יהודי מות וחיים ביד הלשון , משמעו צרייך על בני אדם להשתחם שפה שלהם באופן נכון זוות האחריות של חכמים לשים לב לשפטם ולבחור את לשון הימונית.

אם לאדם יש את ההשפעה של דבריו שקובע את המציגות , צרייך להימנע בדברים של אשליות שליליות ותורתם מהם , הוא חייב להימנע בדברים שליליים ולתורתם מהם ולדבר כל טוב , זה יוסיף קדושה לתנ"ך.(١٠)

5- אחד בפה واحد בלב (חג - כט) (١١)

ترجمہ المشل [ما تضرمه بداخلك لا تتطق به]

پیروش المعلّمین فنیمین بین النہاجہ لشہم السدر لبین النہاجہ لشہم ملھما اینہ ال تسکیمیو عم مملحہ الیرشلمیت ، ذہ لاء ماتیخس باوفن موزھرہم فعلو لہنگتہ الارض لکرأتہ ملھما واماھوري الکلعیم ، لفی دععنو اینو یوکلیم لومر ، شممسھلہ المتونیم وشوفیہ "گنون مفکید المھووظ ویوسف بن متھیو بقللم" "احد بفہ واحد: بلب": هم ھیفسو درک لہسدر عرم روما کشہم لا یودعیم بمطراہ شلهم ولأ ذہ لیتھا کونتم ، هم یکھلو بہشگتہ مترہ ذو مشوم بزمن ایھود شل الموردیم ، ایھر عموڈ عل کونوتیہ ، هم نکھلو بہشگتہ ذوت مشوم ھیزک شل الموردیم ، ایھر عموڈ عل کونوتیہم ، ایھر ھیزگ بمشک ھزمن عمدتیترنیو بیروشلیم .^(۱)

6- این شماھہ ایلاؤ ببشر (ھج - کٹ).^(۲)

ترجمہ المعلّمین لعربیت [لا فرحة بدون صید اللحم - لا سعادة ألا ببركة اللحم] ، پیروش: دوگما مشمشت لنصل ات کماہ شل شماھہ شمگیعیم درک دردشوت طوبوت .

"عسو ندرش لہاکیل ات ابیو مظیو ، کدی شتھیا لو ھہشراء الدروشا لبرقوت . شھری این روح الکدوش شورہ الاء متوك ، شماھہ ، این شماھہ الاء ببشر ، اولم برور ، شھاھیزی ھوچر کان گم لعنین گوف البرقوت ، یتھک رصہ لبرک ات بنو متوك الابہا ھگدولہ شرھش لو ، وھاویل وھیتھا وھا ابھا ھتلولیہ ب "ھیڈ بفیو" ، بیکش شھاھیزی یوھا بفیو ، بطرس یفھت ات فیو لبرک .^(۳) ھیڈ ھوھ ھوچر بفرک عود فعیمیم ربتوت - تمیز بسموک لبرقوت ، بکھ بیکش الھتوب لھدگیش ات طعمو ونیمیوک شل یچاک ، ھوا اھب دوکا ات ایش ھشدا ھیوڈھ ھیڈ ، وھوا ھیا سبور شاءرذ ھیڈ ، الھبروچہ بطل ھشمیم وبشمی ھارذ وبرور دن ھتیروش ، مشمعوٹ ومسیرت ھرعنی شاؤفیھ بکھر .^(۴)

7- دل ناھ این ھدعت سوبلت (ھج- ھب).^(۵)

ترجمہ المعلّمین لعربیت ھوا [بالعظمة مصیبتي لم اعد اتحمل]

سیپور المعلّمین ، التلمود ھستمک عل سیپور ھرعب بزمن ھرس ، وھیغی عد کماہ ھزر الاعبد ال شاؤل ولأ نشا اتو ، عل کھ نکتب المعلّمین ھوتھیزوت بسفر التلمود . این ھدعت - سوبلت" ھگورم ھطبعی لکنیستھو ولیتزیاتھو شل الادم "بھی طوب" ھوا الاء لپیکھ الادم ھنھمر بآورھ ریچنلی بھورت سبا ومسوبب یوھا ببھیتو کل شھوتھا ھھشقا ، ھیوھ : مشکیعۃ ھھماھ عد لزوریتھا ھگورم . بمسل ھھل التلمود مشتمش بھیلہ بھی . طوب راھ . عرک پی ، ابل بدوگما ھعریتھا لھاشتمش بھیلہ طوب دوماھ لمشل التلمود بمنونھیم شل ھرعنی . المعلّمین این ھدعت سوبلتان ، اللو ھن : دل ناھ ، وعسیر مکھش وزکون مناف وپرنس ھمتگاھ عل ھیچرور بھینم ، ھكم ویشیا بھو لھلیم ھکم ، مسل لعنبی ھگفن بعنبی ھگفن دبر ناھ ومتکبل ھروجی ملکوتھا این ھدم یکو لعموڈ بمحیظن مسکھوتھا التلمود ھببلي .^(۶)

انھیم شلیلیم ، بھلی میذوت وتحقونت رعوت لآ ھسریم لھھوتینو بھولمنیو ھسگونی ، وعم زات یشنم مسپر طیفوسیم ، شملبند اوپیم الشلیلی ، ھم معورریم سلیدھ ، التھنگوتھم دوھا ، واتھا شوال ات عظمک ، الام یش ایمی بھولم شمسوگل لسبول ات ھانھیم الھللو .

ابل یش کماھ دمیوت ، بھنوسف لھیوتھلی ، مگھیل ، وھنا ھشالہ : الام اربعاھ انسیم یش تھوشہ شل سبل لمشل ، ھگدول شلھم ، گس روح تھمی مذکور بکھل رم لھبیع ات دعتو . ھوا یش بکھل المعریب وایم شانھنوا لآ تومکیم ببھیت ھنھستھ ام ھدبریم لآ یشتنو .^(۷)

وھشنا ، ھیش ھعسیر بیوتھ بکھیلہ ، ھوا لآ مسلم کلوم ، يوم اھد نفوظو شمھو شھا لکھ لھلواھ مسچنیو ، ھوا امر شھوا لآ لکھ منو لھلواھ او اپھیلے دیکھ ایتو ، ھوا ھبیا ات ھعدیم لپھدیم ، ابل الشھنیم ھبیا لو ات ھتلپون ورھزو ات ھسرٹ بھر ، ھعدیم مزوھعیم ومبھیعیم ات مورۃ رومھ .

وھشلیش ، ھکون مکوبد عم ھکون لبھن مملأا ات فنیو ونراھ شیش لو نیسیون بھھیم ، ابل انسیم مذکوریم علیو بھیعدرو کائیش رھش ، ھوا لآ یودع لھما انسیم مسربیم لپھول .^(۸)

ولبسوف ، راھ ھھفتھا شل ھmosad ، مشوم شکلوم ھیپو لمنوھ ات یریبو یعکب ، اک مکبلي ھھھلتوھ ھیو بھسلتون ، لآخر شنھنھو لھلپکیدن ، ھیو ھبریم شھھیلھ لوا ات بھرتو . ھم ھھفتھا اتو بکھ شلآل کیبھلھ ات فنیو باوفن مکوبل ، امھرو شھھنگوتھا ھستیمھو وھکول یشتناھ معاھا وایلک . ھوا لآ ھورشہ لھیوتھ مھھریع کاھر دیکھ ، وھسب عل یھسیو ھکودمیم عم عمتیو .^(۹)

8- اشري می شبا لکھن و تلمود بیذو (ھج - ھج).^(۱۰)

ترجمہ المعلّمین لعربیت ھوا [طوبی لمن تعلم التلمود]

پیروش المعلّمین ھوا: درک ھسپور ھپھوت شل اوتھم تلمذیم شیش لھم نھیشوت ورھزن للمود ، لکن ھتھ المعلّمین التلمود ھھلودی بفرک ھھجاتی .

لآخر مامیز رب وشنا اکدھیتھ ملھا للمود عل فرھا فترھا ، نھرگا ھبھینا ھمکیفہ ببھیت ھسپر یھودھ میھارہ . ھمبھن ھیا ارڑو ومموشک وکھل عل ماهہ وشمونیم شھلؤت ، شنھرگا بھیزوماھ شل ھجیگا میوھدھ وماھرگنھ لھلتمیدی بھیت ھسپر ھدتی . لآخر شھھستودنھیم ھشلیمھ ات ھبھینا ھمکیفہ ، ھوپھتھ منھل بھیت ھسپر لرمتم ھگبھوھ شل تلمذی بھا بھر ، ونھنونھم ھموبھکھ لھمھن ھذا .^(۱۱)

التلمذیم ھوھسھر مدي یوم لبھنیتھ مکیفوت ، ولآخر سیوم شھوتھ العبودھ ھولکو ھپھسیم لالھ شکیبھلھ ھیون گبھو ببھینا ھمکیفہ ، ھم گم بھکھ عل روبھ ھمسھت شکلآ وتریا ، وظیئنی بھسپیک ، اشري می شبا لکھن و تلمود بیذو .^(۱۲)

9- ام اینم نبھایم ، بھنی نبھایم ھم (ھج - نا).^(۱۳)

ترجمہ المعلّمین لعربیت ھوا [ان لم يكونوا انبیاء فهم ابناء انبیاء]

پیروش المعلّمین ، باو لھرھاوتھ ات ھذولھا شل یھرال ولھتار اوتھا نبھایا ، درک ھھھلتوھ وھکھرھوتھ شل ھھلھا رواھم ات مدینه یھرال ابھن پیناھھی شھم مامینیم ھلک مادھدھریم ھبھسیم شھم مھھلپیم بھم بھکھوک وبھزھرھوت اینم یودعیم ھیھد لھتمودد ایتم ، ھم ھیھبیم لعکوب اھر ھیچرور ھرھب .^(۱۴)

پیروش لمثال آخر گم مرآہ لنو ہی العם الیہودی بعل منوہہ مونہہ عل یدی طیفول الہوی، ہنوتھ شل العם ہیا ذوقتم، ام وہ لاء مفروش کمو شناہدار المثل "ہم بنایاں، ہم بنیم شل نبایاں" ویقیض پیروش اتہ المثل ہوا واتہ بواو، ہا عل اللشون شل ایش ہلکہ، کاسھر اھد الانشیم شچھ لباؤ عم سین کدی لہرگ اتہ کوربن شل ہگ ہفساھ ہم شالو اتہ ررب ماہ ہوآ شوفٹ، وہرب عنہا لہم لیشراہل "ام این بنایاں، ہم بنی بنایاں" (۲۷).

10- دبریم کہتبم، (حــ یــ ۲۸)

ترجمہ المثل لعربیت [الذریعہ مکتوب]. پیروش المثل،

"ہم عذبو اتہ الشملہ" نامہر کیی مکرارو شپیرشو البیتوسیم کلشونم نکل جم الدین، وپرسھو الشملہ لپنی زکنی العیار، لمثال بمکراہ "إِنَّهُمْ هُوَ شَمْ عَلِيلٌ تَّرْبِيمْ لَأَمَّا مُظْعَثٌ لِبَقْعَةٍ بَثُولِيمْ وَإِلَّا بَثُولِيمْ وَفَرَسْهُو الشَّمْلَةَ لِفَنِي زَكْنِي الْعَيْرِ". شملہ گمروہ، مذکور کاؤ بدنی المکراہی شل ادم شنساہ ایشہ وتوعنی کی ریمو اوتھو وہیا اینہا بتوہلہ، ہرأتہ التورہ، وپرسھو الشملہ ہیتھا لسلع ماحلوکت بینا ہچمیم لبیھوسیم، البیھوسیم سوبریم شاکن یش لپروش اتہ شملۃ البخولہ ولبدوك اتہ سیمنی الدم (۲۹).

بین ام ہیا بتوہلہ او طروم ایروسن. ہامتہ ہیا معورپعت، عل یہ حکم (شہوآ بگد لاء حکم) ابل ہوآ بیٹھو فیوجرطیبی، از چرک لہبیا عدیم ولہبٹیہ ملیلیم ہدسوٹھ مہم (دبریم کہتبہ).

رب اھر امر شاف اھد لاء عوشا عبودہ رعاہ وہکراہ بو، شاشتو اینہا بتوہلہ کاشر ہوآ نشوی لہ لمروت شیش شملہ ملکلکتہ (۳۰).

11 - اینی یوڈع ماہ اتاھ سھ، (حــ ۱۸)۔ (۳۱)

ترجمہ المثل لعربیت [لا افقہ قولک]. حدیک مبهم او۔ غامض] میلہ یوڈع نجز من الفعال یوڈع. پیروش المثل: اھد المثلیم التلمودیم شدیبرو ببرک ہنگیت، شباہ المکور العیکری شل المثل نمزاہ بسفروتاہ ربنتی، وہی لمثال لہفیتہ الانشیم مبول مما شناہدار بیو یش ملیلیم شناہدار عل یہی ہچمما انسی دتہ المadol من المثل ہذا، "اینی یوڈع ماہ اتاھ سھ" لذوگما، کاشر ایش دت مدبر، ہوآ اومر، "ام ہیئم ودبیریم ہولکیم کہا" وبدڑھا وہ "انی لاء یوڈعٹ عل ماہ اتہ مدبرتہ"، ہدبور ہذا دومہ لاؤتوہ ہدبما شباہ بمثالہ التلمودیت ہذاہ. "اینی یوڈع ماہ اتاھ سھ" اینہا بنتی دبرک، این لاء یوڈعٹ عل ماہ اتہ اومر، المثل ہذا نکتھ ماؤھر مھتنگ" ہبتوی "ماہ اتاھ سھ" مشمش لہبعتہ شلک عل دبریم شناہدار، گرسہ ملیقیت شل 'ماہ اتاھ اومر' لکن کتب المثل بسپر التلمودی شل فرک ہنگیت (۳۲).

12- ہربنوت مکبرتہ اتہ بعلیہ، (حــ ۱۹)۔ (۳۳)

ترجمہ المثل لعربیت ہوا [الربانیون دفنوا زوجاتہم – دفن الربانیون زوجاتہم]

پیروش المثل: ہرب کابر اتہ بعلیہ بیلی لہپھیل شوم تفکید بشلطون، از کدی لکبل "ہربنوت" ولہپھک اوتھو بیذیہ "ام اتاھ لاء روزھا لذعات اتھ کوھ شعور لک" یوسف عزمیو کم، وامر کل ہربنیم الہا، ہیا لمنوٹ اتھ عزمہ لہیوت رب گدولہ شل ککھیلاہ المصریت (۳۴).

ہذا مذگیم اتھ عمدتو شل یوسف الـ رپی، ہزوہ لتفکید سگن ہملنک الہ ہربنوت لکبور اتہ بعلیہم، ودرک پرسنوتھ ہنوعہ ہو کتب اتہ المثل ہذا. اشتھو شل ہرب شناہہ اوتھہ مسوم شہیا ہرریکہ لکتہ مفسیکتہ ہتیور. ہوہما ہزوہ لہتکنہ ہنونت شل کمہ رک بیلی لکھتھ دبر ہوی "ہربنوت شکورتہ اتہ بعلیہ" کی انسیم رہوکیم مہسلطون یابدو بکرور ات شماہ واتہ یوکرتم وہا یترک کتفکیدو شیپوت اتھ ہتیور ہذا ہریھ طوب وہا لاء فتح اوتھو باویر ہفتھو "ہربنیم ہکپھو اتہ بعلیہم" (۳۵).

سیفوم

بماھکر ہذا طیفلنے عل پیروش شل کمہ مثالیم و ترجمہم لعربیت. وہسبرنو ییھد بواو شل المثلیم.

فرک ہنگیم ہوا اھد الفرکیم شل سپر التلمود، ہگ شل ہکمی ہیودیم ہوا کاشر مجيئ ایروع مسومیم او ہنگیہ طوبہہ کرہہ بیلی، وہ کمو لٹھیا اتہ المارع ہیشن ہذا، وہاٹھو ہیوم شبو ہیا ہنگیا، فرک ہنگیم کوللہ عل شمنوہ ہنیوت، یش لشمر لیہودیم لہنگیوت یہودیت شبھن ہنگیوت شلہم ماتکیمیت عل یہ لوح ہزمینیم ہیڈو، یش لہم امنوٹ یہودیوت مسلہم کبوعیم میوہدھا لکل فرک عل بسیو ہیا ہنگیجا. ہنم ہیودی مکدیش متاعنی و بذورا لفراک ہذا لہشیبوو ہدیتیت و ہبرتیت، وگم شنھسب کفراک شمعورر اتہ ہنم ہیودی لہتربوتہ ہنوبعت ماضیاوتھم ہبرتیت. ایفہ ہوا ملمند اوتھم ایک لہنگو عل پی ہفترمیں شل کل ہگ شل فرک ہنھام.

المسکنوت

بسوف ہبودہ انہنیو یکلیم بھنگی لکمہ مسکنوت شونوٹ بمالک المکر یش ہنون. فرک ہنگیم ہیا اھد الفرکیم ہنگیوت ہنگیوت ہنگیوت بسپر التلمود لہشیبوو ہدیتیت و ہدتیت، شکن ہوا مکھش ہنگیم و ایریویم بیی یہودیم. شیموش مٹافوری ربیم شل امیروتھ بفرک ہنگیم. بھنروتھ ہانھسپھاہ اینٹلکٹوآلیت شل ایڈیالیم ہربنیم عل ایڈیالیم التلمودی. مسپر ایندیکیٹیو شل المثلیم ہکلولیم بفرک ہنگیم بینی عصہ لائیکویٹ شبھ و لاء راوی لشبو و ہتیپھا. ہیہودیم ماماھیم ریعنوٹ مسونکیم ربیم کھنھکیم شل ہنکنیم ہمسونکیم شل ہتنگ" ہیہودیم ماماھینیم کی ہتنگ" مازیر لہم عتید لہپھ اوتھم اوتھم اوتھم شل ہولم و ہم ہعمیم ہتوبیم بیوھر.

بھنروتھ شل ہشیبوو ہدیتیت و ہدتیت گدولہ عبور ہفردت ہنگیم عل یہیہ ہیہودیم کپی شنکبھ لہم مہ موتھ لہم و مہ اسور لہم.

العرور شولیم

- ۱- ہیمان، اہر، اوزر دبیری ہکمیم و پتگمیاھم، تل ابیب، عمی ۴۳.
- ۲- شگیب، دود، ملؤن عربی- عربی، یروشلیم، یشراہل، عم ۲۰.

- ٣- רפל, יואל, מوعדי ישראל, אנצקלופדיה שימושית לשבת וلهג, לمعיין, לסטודנט, לתלמיד ירושה, משרד הבטחון, עמ' ١٣٧.
- ٤- הימאן, אהרן, אוצר דברי חכמים ופגמייהם, תל אביב, עמ' ٦٣.
- ٥- תא – שמע, ישראל משה וישראלצבי גילת, יד לגילת (אוסף, מאמרם של יצחק דב גילת, ירושלים, ישראל, עמ' ٨٠).
- ٦- רפל, יואל, מועדי ישראל, אנצקלופדיה שימושית לשבת וلهג, לمعיין, לסטודנט, לתלמיד ירושה, משרד הבטחון, עמ' ٢١.
- ٧- הימאן, אהרן, אוצר דברי חכמים ופגמייהם, תל אביב, עמ' ١٧៣.
- ٨- אברהם, אברהם, המלון החדש, כרך ראשון, ירושלים, עמ' ١٨៨.
- ٩- גפני, ישעה, קהילישראלי "השלטון העצמי היהודי לדורותיו", סושלים, ישראל, עמ' ٨.
- ١٠- הימאן, אהרן, אוצר דברי חכמים ופגמייהם, תל אביב, ישראל, עמ' ٦.
- ١١- לאו, בנימין, חכמים (כרך רביעי : ממשנה לתלמוד) תל אביב, ישראל, עמ' ٧.
- ١٢- הימאן, אהרן, אוצר דברי חכמים ופגמייהם, תל אביב, ישראל, עמ' ١.
- ١٣- רבין, חי, הtagבשות, העברית הקלאסית, היסטוריה של עם ישראל, מי המלוכה תרבות וחברה, תשמ"ב, עמ' ٨.
- ١٤- הימאן, אהרן, אוצר דברי חכמים ופגמייהם, תל אביב, עמ' ٢.
- ١٥- ברויאר, מרדי, (פרק בראשית - הדפסה שלishi, ישראל), עמ' ٤٩.
- ١٦- לאו, בנימין, חכמים (כרך רביעי : ממשנה לתלמוד) תל אביב, ישראל, עמ' ١៩២.
- ١٧- הימאן, אהרן, אוצר דברי חכמים ופגמייהם, עמ' ٨.
- ١٨- רפל, יואל, מועדי ישראל, אנצקלופדיה שימושית לשבת וلهג, לمعיין, לסטודנט, לתלמיד ירושה, משרד הבטחון, עמ' ٢២.
- ١٩- הימאן, אהרן, אוצר דברי חכמים ופגמייהם, עמ' ١٠.
- ٢٠- רגב, איל, הצרוקים והלכתחם (על דוח וחברה בימי בית - שני) ירושלים, ישראל, עמ' ١١٣.
- ٢١- ברויאר, מרדי, (פרק בראשית - הדפסה שלishi, ישראל), תל – אביב, ישראל, עמ' ٤٩.
- ٢٢- הימאן, אהרן, אוצר דברי חכמים ופגמייהם, עמ' ១២.
- ٢٣- רפל, יואל, מועדי ישראל, אנצקלופדיה שימושית לשבת וلهג, לمعיין, לסטודנט, לתלמיד ירושה, משרד הבטחון, עמ' ١.
- ٢٤- (ברס, צבי, שמואל ספראי, ירדם צפריר, מנחם שטן), ארץ ישראל מהורבן בית שני ועד הפיבוש המוסלמי (ההיסטוריה, מדינית, חברתיות ותרומות), ירושלים, ישראל, עמ' ២.
- ٢៥- הימאן, אהרן, אוצר דברי חכמים ופגמייהם, עמ' ១៥៣.
- ٢៦- רפל, יואל, מועדי ישראל, אנצקלופדיה שימושית לשבת וلهג, לمعיין, לסטודנט, לתלמיד ירושה, משרד הבטחון, עמ' ២៧៤.
- ٢៧- הימאן, אהרן, אוצר דברי חכמים ופגמייהם, עמ' ១.
- ٢៨- שנר, משה, קווים לפירוש החדש למקרה מביזנטיון, ספרהוובל לשירה יפה, ירושלוך תשט"ח, עמ' ២៣.
- ٢៩- הימאן, אהרן, אוצר דברי חכמים ופגמייהם, עמ' ២៩៨.
- ٣០- Rosenenthal, Franz, a grammar of biblical Aramaic, Germany, 1974.
- ٣១- הימאן, אהרן, אוצר דברי חכמים ופגמייהם, עמ' ១១២.
- ٣២- Kutscher'a History of The Hebrew Language, Jerusalem, 1983 EY.
- ٣៣- רפל, יואל, מועדי ישראל, אנצקלופדיה שימושית לשבת וلهג, לمعיין, לסטודנט, לתלמיד ירושה, משרד הבטחון, עמ' ៣១.
- ٣៤- ברויאר, מרדי, (פרק בראשית - הדפסה שלishi, ישראל), תל – אביב, ישראל, עמ' ៤៩.
- ٣៥- רבין, חי, הtagבשות, העברית הקלאסית, היסטוריה של עם ישראל, מי המלוכה תרבות וחברה, תשמ"ב, עמ' ៩១.
- * יוסף בן מתתיהו. היסטוריון יהודי שפעל בשורות הרומים. ១-៣៧ לספרה. שמו הרומי: יוסף פלביאוס. הוא היה מפקד המורדים היהודים בגליל בעת המרד הגדול בromaains. נחום, חי, הארמית, היסטוריה של היהודים, ישראל, עמ' ១២.

המקורות העברית:

١. אברהם, אברהם, המלון החדש, ירושלים, ישראל, ١٩٧٤.
٢. ברויאר, מרדי, (פרק בראשית - הדפסה שלishi, ישראל), תל – אביב, ישראל, ١٩٧٠.
٣. (ברס, צבי, שמואל ספראי, ירדם צפריר, מנחם שטן), ארץ ישראל מהורבן בית שני ועד הפיבוש המוסלמי (ההיסטוריה, מדינית, חברתיות ותרומות), ירושלים, ישראל, ១៩៨២.
٤. גפני, ישעה, קהילישראלי "השלטון העצמי היהודי לדורותיו", סושלים, ישראל, ២០០១.
٥. הימאן, אהרן, אוצר דברי חכמים ופגמייהם, תל אביב, ១៩៤៧.
៦. לאו, בנימין, חכמים (כרך רביעי : ממשנה לתלמוד) תל – אביב, ישראל, ២០១២.
៧. רגב, איל, הצרוקים והלכתחם (על דוח וחברה בימי בית - שני), ירושלים, ישראל, ២០០៥.
៨. רפל, יואל, מועדי עברי – ערבי, ירושלים, ישראל, ២០០៧.
៩. שגב, דוד, מלון עברי – ערבי, ירושלים, ישראל, ១៩៨៥.
១. שנר, משה, קווים לפירוש החדש למקרה מביזנטיון, ספרהוובל לשירה יפה, ירושלוך תשט"ח ៣, ២០០៣.

מקורות לוועזים

1-Rosenthal, Franz, a grammar of biblical Aramaic, Germany, 1974.

2- EY. Kitschier • History of The Hebrew Language, Jerusalem, 1983.